

Comment
A.L. by A.L.
A special meeting of the Lithuanian American Council at New York, in conjunction with representatives of Latvian and Estonian organizations sent President Roosevelt a moving appeal to intercede with Soviet Russia to stop the mass murders and deportations now being perpetrated by the Soviet secret police in the Baltic States, after liberation by the Red Army.

The appeal pleads to put the Baltic States under the control of a special United Nations commission, pending establishment of independence and order.

Lithuanians expected some word of encouragement about the application of the Atlantic Charter to Lithuania from the Moscow conference of Premier Churchill and Stalin. However, nothing came through. The total blackout of news from Lithuania continues.

Another session of the Lithuanian American Congress is being called for January next in New York. This year's Congress in February organized a special successful \$1 million War Bond sale drive. Some of the main themes of discussion at the forthcoming session will be anxiety about conditions in Lithuania.

John Misiunas of Waterbury, Conn., is a candidate for the Connecticut Legislature on the Republican ticket.

The September issue of Current News on the Lithuanian situation published by the Lithuanian Legation in Washington contains the following articles: 1) Lithuania Struggles for Survival; 2) Lithuania's Armageddon; 3) Lithuania's Struggle with the Nazi's; 4) News from Lithuania; 5) News from Lithuania; 6) News from Lithuania; 7) News from Lithuania; 8) News from Lithuania; 9) News from Lithuania; 10) News from Lithuania.

The noted Soviet authority, William Henry Chamberlain says: "It is completely impossible to square the Soviet claims in the Baltic States either with the Atlantic Charter or with the Soviet Government's own repeated pledges."

The noted Soviet authority, William Henry Chamberlain says: "It is completely impossible to square the Soviet claims in the Baltic States either with the Atlantic Charter or with the Soviet Government's own repeated pledges."

For VICTORY BUY UNITED STATES DEFENSE BONDS AND STAMPS

Nr. 44-tas SPALIO (OCTOBER) 28-TĄ DIENĄ, 1944 M., WORCESTER, MASS. Telefonas Dial 5-1094 Vol. XXV

JAPONAI SUMUŠTI PACIFIKE!

MIRTINAS SMUGIS JAPONAMS

Perlu Uostas, spalio 27-tą. — Amerikos 3-čias ir 7-tas laivynas paskandino ar sugadino nemažiau 50 japonų karinių laivų, į kurį skaičių įeina 10 mušio laivai, 10 skraiduolių, 4 naikintojai ir trys lėktuvų nešiotojai, Filipinų salose. Tokiu būdu Amerika laimėjo vieną iš didžiausių ir lemiančių laivyno mušių nuo karo pradžios. Amerikos laivai ir lėktuvai nusivijo prieš laivyno likučius.

Amerikos nuostoliai laike šio susirėmimo buvo 10,000 tonų lengvas orlaivų nešiotojas Princeton, ir palydovas paskandintas, taipgi keletas mažesni laivai buvo apgadinti.

Admirolas Chester W. Nimitz, savo pranešime užtvirtino žinią, kad Amerikos laivai, sykiu su lėktuvais ir jų nešiotojais, apšaudė prieš laivyną su 14 ir 16 colių kanuolėmis. Tai pirmą sykį po dviejų metų Amerikos mušio laivai susitiko su prieš laivais, kurie slėpėsi ir vengė susitikti.

REIKIA 4,000,000 KARIUOMENĖS, KAD LAIMĖTI KARĄ PACIFIKE

New York, spalio 26. — S. V. Karo Sekretorius Robert P. Paterson paskelbė, kad S. V. reikia 4 milijonų kariuomenės, kad laimėti karą su Japonija Pacifike. Jis sakė, kad po to laiko, kada Vokietijos militarizmas bus sutriuškintas, Japonijos militarizmas pasiliks ir jo nukariavimui Suv. Valstijoms reikės 4,000,000 kariuomenės, Japonijos kolonijos kaip ir pati Japonija turės būti užpulta iš trijų pusių — vandens, oro ir sausžemio.

Japonija dabar turi 4,000,000 armiją ir dar paskelbė mobilizaciją del suvirbavimo 1,000,000 jaunuolių nuo 17 iki 18 metų. Po Japonijos nukariavimo Pacifike, didžiama karių bus demobilizuoti, pasiliks tik tiek kiek reikalinga tvarkos palaikymui.

ISPARDUOTA?

Sis mušis įvyko Pacifike tarp Formosa ir Luzon. Į pietus, dvi japonų pajgos, traukiančios arčiau Leyte buvo nugalėtos Jungtinių Valstijų Septinto laivyno, vadovaujant admirolui Kinikaid.

VAIRIOS IŠ KARO LAUKO ŽINIOS

EUROPOJ. — Britai ir Kanadiečiai baigia nacių armiją vyti iš Holandijos, gi apie 70,000 vokiečių pietinėje daly bandė išvengti apsupimo. 1,200 Amerikos sunkių bombierių bombardavo Munster, Bielefeld ir Hannover miestus, kurie yra prie gelžkelio, kuris prigelbsti vokiečių frontui, vakaruose. Rusų įsiveržimas Rytų Prūsijoje buvo kiek sulaikytas atkaklių nacių atsparumu. Čekoslovakijoje, rusų kareiviai užėmė Munkacevo, komunikacijų centrą ir tuometi užbaigė išlaisvinti rytinę tos tautos dalį. Vengrijoje, sovietai perėjo Tišą upę, netoli Solnok, tiksliai 50 mylių nuo sostinės Budapest.

ITALIJOJ. — Britų 8-tos armijos kareiviai pasistumė aštuonias mylias pirmyn rytinėje Po upės slėny, ir vokiečiai yra varomi vis toliau į šiaurę.

NORVEGIJOJ. — Norvegai padeda Sovietams veržtis jų šalį ir vairuoja laivus per fjordus, nors vokiečiai su ugnimi bando juos stabdyti. Vokietijos sugadintas karinis mušio laivas Tirpitz buvo perkeltas į Tronso, iš Alten-fjord, kad išvengtų sovietų pavojaus.

KINIJA. — Rytinės Kinijos pakraštis Amoy, kaip tik prieš japonų salą Formosą, buvo užpultas Suv. Valstijų 14-to AAF KURILES. — Armijos ir Laivyno lėktuvai puolė Matsuvą salą, 300 mylių nuo Japonijos. Kitos dalys šios Kuriles salos buvo taipgi užpultos.

Šiūmetinis Bičių Medus

Lietuvis Bitininkas, L. Končius iš Abingtono, atvyko ši savaitę į Worcesterį ir paliko Amerikos Lietuvis krautuvėn visą vežimą šiometinio bičių medaus.

Kas norite rudeninių ir žieminių šalčių išvengti, valgykite ir gerkite medų, o busite sveiki.

AMERIKOS LIETUVIS 14 Vernon gatvė

Rezoliucija

Amerikos Lietuvių Taryba susirinko į savo metinį suvažiavimą New Yorke, McAlpin viešbutyje, tuo metu, kai Lietuva jau buvo baigiama apvalyti nuo Vokietijos ginkluotų jėgų. Sovietų Sąjungos Raudonoji armija įėjo į Lietuvos žemę.

Paskui ją tačiau sekė ginkluoti NKVD būriai, kurie tuojau ėmė siausti Lietuvoje, kaip barbarai, puldami ramius gyventojus, žudydami juos arba masėmis varydami į Rusijos gilumą. Pradėjo kartotis, tik dar baisesnėje formoje, bolševikų žiaurumai, kuriuos Lietuva pergyveno pirmosios sovietų okupacijos laikais.

Pabėgusieji nuo to baisaus teroro į Švediją žmonės šaukėsi mūsų pagalbos. Todel Amerikos Lietuvių Taryba atsikreipė į prezidentą Rooseveltą, ir valstybės departamentą Washingtone, prašydami užtarimo Lietuvos žmonėms, ir gavo valdžios užtikrinimą, kad ji dės visas pastangas apginti nekaltus žmones nuo persekiojimo.

Pagalbos akcija tačiau turi būti tęsiama toliau — tol, kol mūsų tėvų kraštui ir jo žmonių gyvastims nepalūš gresęs pavojus. Šituo sumetimū Amerikos Lietuvių Taryba sušaukė į New Yorką savo metinio suvažiavimo proga Veikėjų Pasitarimą, kviesdama į jį ALT skyrių atstovus, draugijų sąryšių komitetus ir žymesnius veikėjus iš kolonijų.

Šito Veikėjų Pasitarimo dalyviai dviejuose posėdžiuose, kurie buvo atlikti spalio 18 d., vienbalsiai pritarė padarytiems iki šiol Amerikos Lietuvių Tarybos žygiams ir išreiškė pagėdavimą, kad Lietuvis gelbėjimo bei jos teisių gynimo darba būtų įtraukti kiek galint platesni mūsų visuomenės sluoksniai visoje Amerikoje. Jie pasižadėjo patys darbuotis ir raginti kitus geros valios lietuvius savo kolonijose, ir nutarė, kartu su Amerikos Lietuvių Taryba, atsišaukti į visus Amerikos lietuvius, kurie geidžia laisvės ir gerovės savo senelių žemei, kaid sukrustų ir imtųsi be atidėliojimo vykdyti sekančius sumanymus:

- a) informuoti apie padėtį Lietuvoje vietinę spaudą;
- b) susisiekti su savo distrikto kongresmonais ir savo valstijų senatoriais, reikalaujant jų paramos nekaltai skriaudžiamiems Lietuvos gyventojams;
- c) organizuoti masinius mitingus, kad jie įvyktų ne vėliau kaip šių metų lapkričio ir gruodžio mėnesiuose, ir atitinkamas rezolucijas siųsti valdžiai, kongresmonams ir senatoriams į Washingtoną;
- d) tuojau pradėti ruošti iškilmingiems Vasario šešioliktos minėjimams;
- e) imtis energingo aukų rinkimo Amerikos Lietuvių Tarybos darbams paremti, Informacijos Centro veiklai išplėsti ir kitiems būtiniems Lietuvos gelbėjimo reikalams.

Veikėjų Pasitarimas išreiškė pagėdavimą, kad iki ateinančio vasario mėnesio pabaigos būtų sukelta šitiems tikslams, per visas kolonijas, ne mažiau, kaip \$50,000.00.

Pasitarimo dalyviai, be to, vienbalsiai pasisakė už tai, kad ateinančiais metais tinkamu momentu būtų sušauktas visuotinis Amerikos Lietuvių Kongresas, ir įgaliojimo Amerikos Lietuvių Tarybą paskirti jam laiką, atsižvelgiant į karo padėtį ir kitas aplinkybes.

Taigi visi stokime į darbą, kad būtų išgelbėti ir apsaugoti nuo pražūties Lietuvos žmonės; kad greičiausiu laiku būtų laimėtas karas; kad būtų įsteigta pastovi ir Atlanto Čarterio dėsniais pagrįsta taika; ir kad būtų atstatyta nepriklausoma, laisva ir demokratinė Lietuvos Respublika!

Kita Rezoliucija Lietuvių, Latvių ir Estų Reikale

Amerikos Lietuvių Tarybos sušauktas Veikėjų Pasitarimas, 1944 m., spalio 18 d., Hotely McAlpin, New York'e, išklauses pranešimų apie bendrą lietuvių, latvių ir estų kilmės amerikiečių posėdį, ir pasitenkinęs bendrai atliktai jungtiniams žygiams, šiuomi nutaria organizuoti suderinimo komisijas, tiek ALT Centre, kaip ir paskirose kolonijose, tikslu palaikyti glaudų bendradarbiavimą ir jungtinę akciją gimant politines Baltijos Valstybių žmonių teises ir remiant šelpimo teikimo tų valstybių gyventojams.

Vyriausiąją lietuvių-latvių-estų veiklos suderinimo komisiją sudarys skiriami po tris iš kiekvienos interesuotų grupių. Amerikos Lietuvių Tarybos Vykdomasis Komitetas įpareigojamas skirti lietuvių amerikiečių atstovus toje komisijoje, ir palaikyti santykius su kitomis Lietuvos Nepriklausomybei palankiomis tautinėmis grupėmis.

VEIKEJŲ PASITARIMO PREZIDIUMAS:

- L. SIMUTIS, pirmininkas,
- P. L. PIVORIUNAS ir J. V. GRINIUS, vice-pirmininkai,
- P. GRIGAITIS, sekretorius,
- J. BOLEY ir A. DEVENIENĖ, sekretoriaus padėjėjai,
- M. VAIDYLA, izdininkas.

ŽINIOS IŠ CONN. VALSTIJOS LIETUVIŲ GYVENIMO

Lietuvių Veikla Šelpimo Karo Nukentėjusių. Waterburiečių, Newhaveniečių ir Hartfordiečių Sąjūdis. Kiek Lietuvių Karių Sužeistų? Hartfordo Lietuvių Masinis Mitingas Spalio 29-tą dieną.

HARTFORD, CONN. Perėitą savaitę turėjau progą susitikti su žymesniais Conn. Valstijos lietuvių visuomenės veikėjais besilankydamas Waterbury ir New Haven, taipgi New York, kur susitikau nemažą būrelį Conn. Valstijos lietuvių. New Haveno žymi veikėja p. Vokietaitienė painformavo mane, kad New Haveno lietuvių BLAF šelpimo veikla pradeda plėstis, newhaveniečiai rodavo jasi del pagyvimo politinės ir šelpimo veiklos surengimu bent poros pramogų — masinių mitingų.

Waterburio lietuvių tarpe eina bruzdėjimas, pasitarimai ir propagavimas vietos lietuvių susikaupimo Lietuvos vadavimo ir šelpimo reikalams — aiškino Dr. M. J. Colney. Teko patirti, kad LVS reikalams neseniai surengta gegužinė buvo tiek sėkminga, kad Waterburio lietuvių neatšimena kitos tokios gegužinės, dalyvių buvo virš 1,000! Kiti spėja, kad buvo žmonių apie 1,500! Pritruko vietos lietuvių Parke. Kas žmonės viliojo?... Well, p. J. Smetonos ir K. Karpiaus iš Clevelando dalyvavimas. Kelias į parką buvo vežimais užtvanktas, teko šauktis policijos del sutvarkymo perėjimo — pareiškė ponis K-nė. Waterburiečių ALT skyrius žada rengti kelėtą pramogų šį rudinį.

New Britaine patyriau, kad čia veikimas stiprėja. Gerb. p. J. Vitkauskas ir p. Petkevičius, taipgi, p. P. Montvila aiškino man, kad New Britaino lietuvių rengiasi prie rudens ir žiemos sezonų, tikslas planuojamų parengimų sustiprinimui šelpimo reikalų, taipgi, ALTS kuopos veiklos ir SLA organizacinio vajuos.

Bridgeporto veikėjai turėjo pasekmingą masinį mitingą, kuriame daviniai nuskambėjo per amerikų spaudą. Teko patirti nuo p. Viznio ir kitų, kad Bridgeporto lietuvių veikianti ALT skyriui nežada rankų nuleisti žemyn, kad šelpimo reikalais rupinsis ir rinksiu drabužius.

NAUGATUCK VALLEY GRAŽŲ VAIZDAI

Nuo Bridgeporto ligi Hartfordo per vadinamą "Naugy" Valley pervažiavau geležinkelio ir pasigerėjau gražiais rudens gamtos vaizdais matomais Naugatucko slėnyje tarpe gražių kalnų, krantų įvairiausių spalvų gražių scenų ir vaizdų.

Waterburio lietuvių labai rimtai rengiasi prie rinkimų politinio vajuos. Iš pasikalbėjimo su lietuviu aš patyriau, kad buvusieji Prez. Roosevelto draugai, rėmėjai, tris kartus balsavusieji už Roosevelt pagaliau nusviro linkui p. Thomas E. Dewey. Klausiau aš jų: "kame priežastis?" Tuli pasisakė, kad jiems įkirėjo komunistų ir kitų radikalių prieteliai, kurie susidėjo ir del kokių ten išrokavimų tapo "demokratais" siekiančiais užvaldyti demokratų partiją.

Misiunas Jonas, Narys CIO unijos, nors tikėjosi gauti savo unijos vadų paramą, bet nesulaukė. Matomai komunistai nenori remti p. Jono Misiuno kandidatūros, nes jis smerkia Sidney Hillman ir jo kolegas komunistus. Gerb. p. Misiuno vajuos vedėjas — manageris sako: "Mes laimėsime ir be komunistų, Brawder ir Hillman "raudonų" draugų. Netenka abejoti, kad Waterburio samoningieji lietuvių piliečiai parems savo tautietį šiais rinkimais. Aš neabėju, kad p. Juozas Stasaitis, manageris p. JONO MISIUNO, neklysta tikėdamas, kad p. J. Misiunas laimės. Esu patyres, kad laikraštis "Waterbury Republican" palankiai nusiteikęs ir "Waterbury Democrat" palankus p. Misiuno kandidatūrai. Spėjama, kad Waterburiečiai daugumoje bus rėmėjai Gub. Thomas E. Dewey, nes pastarasis pasisakė palankiau apie Europos mažų tautų likimą negu Prez. Roosevelt. Esu patyres Conn. valst. lietuvių veikėjų nuomones, taipgi, New Jersey, New York ir Penn. valstijų bebūdamas New Yorko spal. 18 d., kad lietuvių piliečiai kripsta į Thomas E. Dewey pusę. Kai kurie iš Bostono ir Chicagos apielinkės pasakojo man, kad tuose kraštuose didėja skaičius rėmėjų Gub. Dewey tarpe lietuvių. Tad, nenuostabu. Tokia

kriptis reiškiasi visam krašte, tenka laukti Dewey ypatoj Amerikos Prezidento po 8 d. lapkričio. Šių žodžių rašėjas demokratas, tris kartus balsaves už Prez. Rooseveltą, bet yra tokios nuomonės dabar kai dauguma Amerikos piliečių, kad: "Nauja šluota" reikalinga, nes geriau šluosią negu senoji.

MASINIS MITINGAS HARTFORDO LIETUVIŲ

Conn. valstijos sostinės lietuvių rengiasi prie didžio masinio mitingo 29 d. spalio parapijos mokyklos salėj. Šį mitingą rengia 9 vietos lietuvių draugijų atstovai sudaranti bendrą komitetą, kuris yra ALT ir BALF rėmėjas. Šiame mitinge kalbės žymus publicistas ir radio komentatorius, dabar BALF direktorius tvarkymo karo nukentėjusiems renkama drapanų, gerb. p. Jonas Valaitis iš New York, taipgi, vietiniai Pralotas J. AMBOTAS ir p. W. M. Chase.

ALT skyriaus pirm. p. Bringa pareiškė, kad šis masinis mitingas bus vienas iš svarbiausių šio momento, jame bus daug svarbių žinių suteikta iš Lietuvos vėl atsidurusios po rusų armijos okupacija. Gi p. Petraitienė painformavo šiu žodžių rašytoją, kad BALF skyrius pasekmingai veikia ir, kad rupinasi praleisti savo veiklą draugijose gavimui daugiau narių ir rėmėjų.

SUŽEISTI KARIAI CONN. VALSTIJOS

Pagal pateiktas žinias Karo departamento per Amerikos spaudą, patyrimė, kad šie lietuvių Amerikos kariai šią savaitę sužeisti karo frontuose, būtent: Majoras Steponas Sprinkis iš Danbury; Tech-Saržentas Antanas Zemaitytis, Waterbury; Korporalas Petras P. Raučkus, New Britain; Korporalas Edward Pavelacks, Manchester; Pvt. Raymond Buiniskas, Thompsonville; taipgi, į nelaisvę patekė šie lietuvių kariai: Pfc. Jonas Ambrozaitis, Waterbury; Leonardas Daugirda, Hartford.

GRAZUS KLUBO KONCERTAS!

LAP Klubo metinis koncertas įvyksį sekmdieny, 22 d. spalio, kuriame dalyvauos žymi menininkė p. Bronė Rasims, Waterburietė, taipgi, p-lės Stulginskaitės ir visa jų grupė kuri sudaro SEIMA, Waterburiečiai; Bertha Cady celistė ir Adelaide Russell pianistė, taipgi, p-lės Jennie ir Irene Selokaitės Hartfordietės. Po koncerto bus šokiai. Žodžiu, bus labai įspudingas programos ir gražus pasilinksminimas. "AL" XYZ

HORACE T. CAHILL

ROBERT F. BRADFORD

LEVERETT SALTONSTALL

VOTE REPUBLICAN

ISRINKITE ISSILAVINUSIUS VYRUS UZIMTI ATSAKINGAS VIETAS

Balsuokite už patyrusius vyrus įrodytais gabumais.

Balsuokite už vyrus, kurie išlaikys aukštumoje Massachusetts valstijoje Respublikonų valdžią. Balsuokite už vyrus, kurie griežtai stovi už Vienybę, Saugumą ir Apdraudą.

- BALSUOKITE UŽ**
- Governor **HORACE T. CAHILL**
  - Lieutenant Governor **ROBERT F. BRADFORD**
  - Senator **LEVERETT SALTONSTALL**
  - Secretary of State **FREDERIC W. COOK**
  - State Auditor **FRANK A. GOODWIN**
  - State Treasurer **FRED J. BURRELL**
  - Attorney General **CLARENCE A. BARNES**

(Politiškas Skelbimas) (Politiškas Skelbimas) (Politiškas Skelbimas)

PHILADELPHIA, PA.

LIETUVIAMS DRAPANŲ RINKIMO VAJUS

Čia susitvėrė Bendras Amerikos Lietuvių Šalpos Fondo skyrius. Valdybon įeina seni veteranai veikėjai: J. Kavalauskas, K. Žadeika, J. Grinius F. Pukas, Wm. Paschall, Mrs. G. Roman, kun. J. Čepukaitis, kun. V. Martusevičius, kun. I. Valančiunas, kun. S. Raila, A. Džikas, A. Kaniušis, J. Biržietis, K. Žemaitis, inž. V. Norkus, adv. C. S. Cheleden ir kiti.

President's War Relief Control Board nukentėjusiems nuo karės lietuviams drabužių ir avalinės rinkimą paskyrė nuo lapkričio (November mėn. 5-tos d. iki 20-tos d. š. m.). Įvairi drabužiai ir čeverykai, neperseini, kurias dar galima deventi, turi būti sutaisyti ir švarūs, minėtame penkiolikos dienų laike, bus priimamos klebonijose ir pas viršminėtos valdybos narius. Plačiau apie drapanų rinkliavą nukentėjusiems lietuviams klausykite Lietuvių Radio pranešimuose. Į aukaujamus daiktus galite įdėti savo vardą ir antrašą. Taipgi pridukite aukuojamų daiktų sąrašą ir savo vardą, antrašą, kad būtų galima į geradarių knygą surašyti.

Drabužių rinkimo laike, jei kas užeitų pas jus į namus ir prašytų drabužių del Lietuvos nukentėjusių, tai paklauskite parodyti įgaliojimą nuo Lietuvių Pašelpimo Fondo valdybos. Jei įgaliojimo neturi, tai jie ne lietuviams renka, bet jus nori ap-

gauti. Tokius atsitikimus tuojaus praneškite bile kataran Valdybos nariui.

Atsiminkime ištisas minias ištremtų brolių, seserų, tėvų ir kitų mūsų giminių, bei prietelių, kurie su ašaromis akyse ir ilgėsiu laukia mūsų pagelbos. Atsiminkime mažus vaikelius, kurie šaukiasi pagelbos, iš šios laisvos šalies Amerikos. Jie tapo tiranijos ir diktaturų aukomis. Tad mūsų yra šventa pareiga išgirsti kenčiančiųjų Lietuvos žmonių skaudų šauksmą. Pagal išgalės, būtina kiekvienas prisidėkime su auka.

Taipgi viršminėto Lietuvių komiteto nariai dabar priima pinigines aukas del United War Chest. Aukuojami nemažiau \$1. gausite raudoną plunksnelę ir popierinį ženklą prilipdymui į langą.

J. Kavalauskas, pirm. Frank Pukas, rašt.

NEWARK, N. J.

Per tulą laiką Newarko lietuviškas veikimas buvo lyg ir susilpnėjęs, bet dabar rudeniui užėjus, veikimas ir vėl pagyvejo ir štai šiomis dienomis, tai 1944 spalio 6-tą dieną čia Newarko susitvėrė BALF skyrius, kurs užsi- brėžė dirbti.

Kadangi ant greitųjų skyrius buvo sutvertas, tai išrinkta tik laikina valdyba, kuri yra šitokio sąstato. Pirm. V. Dilis, du vice-pirm. kun. Ig. Kelmelis ir V. Ambrozaitis; A. S. Trečiokas sekretorius; J. J. Stukas, S. F. Gudas, izd.; ir rubų komisijon: J. Lelašius, V. Biškauskas ir P. Vileikis,

Tad dabar yra reagu sušaukti masinį Newarko apielinkės lietuvių susirūpinimą ir, kada toks susirūpinimas įvyks, tai priklauso nuo jo, ar rinkti naują valdžią, ar šioji pati užtvirtinti.

Skyrius yra užtikrinęs, kad garbės pirmininkas Newarko miesto mayoras Murphy, taipgi į šį miestą ir kitus žymius miesto valdininkus.

Karo bonų reikalavimai S. Trečiokas painformavo Vašingtoną, kad lietuvių perkami bonai būtų kreditan priskaitomi del departamentas pranešė laišką, kad jie dėkingi šiol lietuvių pasidarytų bonų reikalui, ir jie tuo klausimu pasakys daugiau.

Amerikos lietuvių skyrius įvyks sekandienais, Newarko lietuvių do didelio pritarimo Trečiokas pranešė, kad susirašo su kitų lietuvių veikėjais, kurie per lietuvių jam išsireiškė, kad lietuviams ruošiasi Seimui.

Taipgi, A. S. Trečiokas kaipo pirmininkas Lietuvos Tautininkų Centro, ko, kad darbo daug ir nelengva veikti šioje aplinkybėse, bet šiuo iš kitų lietuvių lietuvių ateina žinių, kad jie lietuvių tautininkų susitikimo konferenciją, kuri vyks Brooklyne, spalio 1 d. su didelėmis viltimis lietuvių pritarimu tam. Fal sakant, kad netik lietuvių bet ir visoje Amerikoje lietuviškas veikimas išsisiubuoti. Reikalinga taip.

"Mano kaimynas priė kitos gatves turėjo irengta telefona Kam jis gavo pirm manes?"

Viršminėtas klausymas dažnai užklaustas telefono žmonių. Nauji telefonai šiandien įrengiami jeigu jie yra reikalingi tinkamam naudotojo pareigų atlikimui ginkluotose jėgose, kariniuose darbuose ar visuomenės saugumui ir gerbuviui. Jūsų kaimynas gali būti viename iš viršminėtų skyrių.

Arba jeigu jisai turėjo telefono patarnavimą pirmiau ir persikraustė arti nuo savo pirmos vietos, tai jis turi teisę perkelti savo telefoną.

Nė vienas nebus padėtas aukščiau jūsų ant laukiančiųjų surašo, tiktai del priežaščių kaip šitos.

AMERIKOS LIETUVIS

The American Lithuanian Weekly published every Saturday by Gabriel A. Kyba, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Yearly subscription: In U. S. \$2.50 In Foreign Countries \$3.50 Two Years Subscription \$4.00 Two Years Subscription \$5.00 One Half Year \$1.50 One Half Year \$2.00 Single Copies 5 cents

Advertising rates on application

Amerikos Lietuvis savaitinis laikraštis, išeina šeštadieniškai leidžiama G. A. Kybos, 14 Vernon St., Worcester, Mass. Metinė prenumerata: S. V. \$2.50 Užsieniuose—Kanadoje \$3.50 Dviem metams \$4.00 Dviem metams \$5.00 Pusė metų \$1.50 Pusė metų \$2.00 Prenumeratos pradžia atitaisi nuo užsirašymo dienos. Prenumerata turi būti apmokėta iš anksto.

Entered as Second Class Matter September 29, 1914, at the Post Office at Worcester, Mass., under the Act of March 3, 1879

TIK KOVODAMI LAIMESIME

KIEKVIENA LIETUVISKA PAJĖGA SIANDIEN YRA REIKALINGA KOVAI DĖL LIETUVOS LAISVĖS. LIETUVOS LAISVĖ PRIKLAUSO NUO TO, AR VIETOJE HITLERIO EUROPAI VALDYS STALINAS, AR NE. KOVA PRIEŠ BOLŠEVIZMĄ YRA KOVA UŽ LIETUVOS, AMERIKOS IR VISO PASAULIO LAISVĘ.

Niekas mūsų negalės kaltinti už tai, kad mes nepasiekėme savo tikslo, nors darėme viską, kad jį pasiektume; bet kaltinimas bus visai teisingas, jei mes nieko nebūsime padarę savo tikslui pasiekti. Yra galimas dalykas, kad, nežiurint mūsų pastangų, mes nepasiseks atkurti nepriklausomos Lietuvos. Betgi jei mes kas nors padarėme viską, kas mūsų jėgoms įmanoma, kad savo tėvų kraštui grąžintume laisvę, tai jei ir mums nebūtų lemta susilaukti laimėjimo, mūsų sąžinė bus rami. Fecerunt, quod poterunt, tuo būdu galės apie mus pasakyti ateinančios kartos. Tad mūsų užduotis dirbti pagal išgalės Lietuvos labui ir nebijoti nepasisekimo.

Tulam Amerikos lietuviui ateina į galvą mintis, kad ne tiek daug, kiek Lietuvoje likusio lietuviuo yra pirminė pareiga kovoti dėl Lietuvos laisvės.

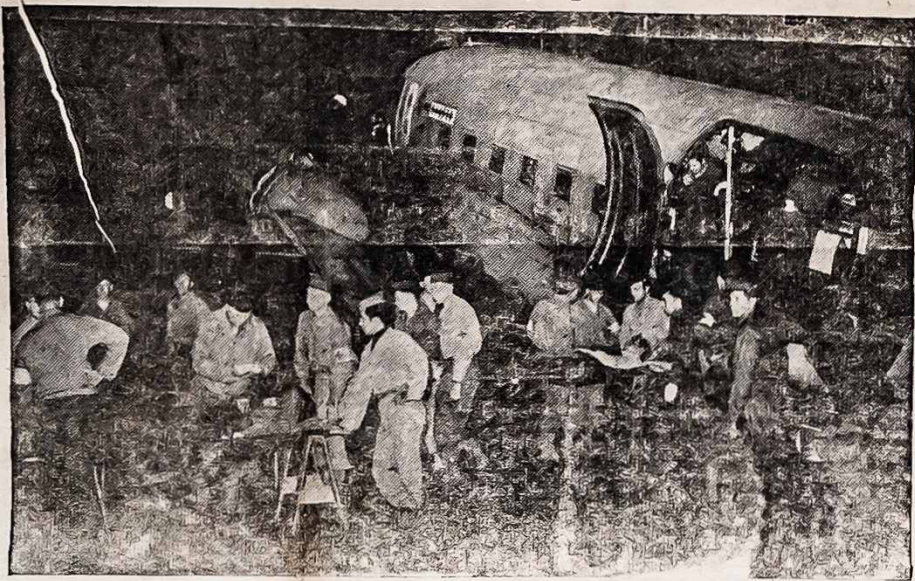
Ne vienas dar pagalvoja, kad vistiek jo vieno pastangos nebus pakankamos. Yra tiesos šitokiame galvoje. Betgi dažnai šitokio galvojimo išvada—numojimas ranka Lietuvos reikalams—yra aiškiai klaidinga. Nes juk, jei Lietuvos lietuviuo ir yra pirminė pareiga kovoti už Lietuvą, tai iš to dar neišplaukia, kad Amerikos lietuvis Lietuvai turi būti abejingas. Antra vertus, pagrindinę kovą dėl Lietuvos vistiek veda pati lietuvių tauta. Kiekviena lietuvių tauta turi būti sąjūsi, netgi vien už faktą, kad esi lietuvis, lietuvių tauta užmokėjo dešimtimis tūkstančių jaunų gyvybių ir negirdėtais visos tautos kentėjimais. Amerikos lietuvis, netgi ir norėdamas, šito šiandien negali padaryti, ir netgi, ko iš jo reikalaujama—kad šiuo momentu jis turėtų draugautis su Lietuvos teises ir Lietuvos reikalams greta savo tiesioginių pareigų surastų dar šiek tiek laiko ir energijos. Lietuvoje už Lietuvos teisių gynimą reikia mokėti kalėjimu, išstrėmimu ir netgi gyvybe, o čia visą šitą galima daryti laisvai ir be baimės bei nubaustam. Tad nejaugi mes šiandien busime nerangūs ir netgi žodį už Lietuvą, nejaugi mes nepasinaudosime mūsų laisve ir tuo delto, kad mums patiems iš to nėra apčiuopiamos asmeninės naudos ir kad kovoti už Lietuvą pirmoje eilėje yra Lietuvoje lietuvių pareiga? Antrasis Amerikos lietuvių seimas yra puiki progą parodyti, kad mes dar neužmiršome, kaip mums teka lietuvių kraujas ir kad jis girdi to paties kraujo balsą iš Lietuvos.

Dalyvaudami seime mes ne tik pasirodysime tebesą jautrus Lietuvos reikalams, bet ir įrodysime, kad mokame vieningai ir organizuotai veikti. O tai yra labai svarbu. Nes juk kiekvienas žmogus, paimtas individualiai, yra silpnas, bet kai jis veikia iš vieno su kitais, jis pats ir visi kiti virsta stipriais. Antra vertus, jei mes, kaip Lietuvos lietuvių, Kudirka, Maironis ir kiti didieji Lietuvos atgimimo žadintojai būtų bauginę silpnumu, būtų galvoję, kad vis tiek "jie vieni nieko nepadarys", nepriklausomos Lietuvos iš viso nebūtų buvę. Tad šiandien, kuomet mūsų gyvenamasis metas yra dar tamsesnis, negu anų didžiųjų vyrų kovos laikotarpis, mes visi turime būti tuo stipresni, tuo labiau pasiryžę ir pasitikę savimi. Šiandien kiekviena lietuviška pajėga yra Lietuvai reikalinga.

Rupindamiesi Lietuvos reikalais, mes šiandien neišvengiamai turime paliesti visą tarptautinę politiką. Mat, Lietuvos ir net visų Baltijos valstybių klausimas šiandien nebėra paskiras, izoliuotas klausimas, o sudaro didelio, bendro ir visiems rupimo klausimo dalį. Tad lyg tik paličiame Lietuvos reikalus, neišvengiamai užkabinamas ir visas klausimas. Didysis gi klausimas glūdi tame, ar vietoje Hitlerio Europai bus užrioglintas Stalinas, ar ne. Jei jis bus užrioglintas, ne tik Lietuva, bet eventualiai visa Europa neturės laisvės, jei ne, kiekviena, net ir mažiausia, valstybė bus laisva. Iš šios tiesos išplaukia pagrindinė mūsų veikimo taisyklė: mes visi visomis pajėgomis turime kovoti prieš bolševizmą. Taisyklė gana aiški ir paprasta, bet vis dėlto ne visi mūsų suprantą ir vykdo. Štai neseniai "Keleivis" kaip labai blogą dalyką paskelbė, kad Lietuvai Vaduoti Sąjunga buvo priversta užsiregistruoti kaip svetimoms valstybės agentams. Pirmą pirmiausia tai yra netiesa. Bolševikai mėgino padaryti įtakos Vašingtonui, kad pastarasis priverstų Lietuvai Vaduoti Sąjungą užsiregistruoti svetimoms valstybės agentams, bet jį žygiai, kaip nepagrįstą, nuėjo niekais. Bet jei bolševikai griebėsi tokių žygių prieš Lietuvai Vaduoti Sąjungą, tai tas kaip tik parodo, kad Lietuvai Vaduoti Sąjunga jiems buvo krislas akyje. Bet jei Lietuvai Vaduoti Sąjunga yra griežtai priešbolševikinė organizacija, tai ne tik tai nėra blogas, bet dargi labai geras dalykas. Dabar grįžkime prie "Keleivio" teksto. "Keleivis" nurodo, kad Lietuvai Vaduoti Sąjunga "buvo priversta užsiregistruoti Vašingtone kaip svetimai valstybei tarnaujanti grupė". Kuriai svetimai valstybei? Lietuvai. Tad pagal "Keleivį" išeina, kad Lietuvai Vaduoti Sąjunga buvo priversta užsiregistruoti Vašingtone kaip Lietuvai tarnaujanti grupė. "Neduok Dieve, koks baisus dalykas! Sau tikintis kairiniai socialistai, kad kas jusų neįtaryt tarnaujant Lietuvai. Prancūzų rašytojas Rabelais yra pasakęs: "Nepasitikėjau skyles". "Keleivio" redaktorius, matyti, nepaisė tos patarimo pasargos. Na, ir atsitiko nelaimė: ieškojo juodos dėmės tautininkuose, o priėjo išvados, kad tarnauti Lietuvai yra labai blogas dalykas. Tiek dėl nelaimės.

Faktas betgi lieka faktu, kad šitokie mūsų kairinių socialistų žygiai, tegu jie yra ir labai nenusisekę, užsimojimais pakenkti Lietuvai Vaduoti Sąjungai, trukdo vieningą kovą prieš bolševikus, kuri savo ruožtu yra kovos dėl Lietuvos laisvės pagrindas. Kova prieš bolševikus sykiu yra kova ir už Amerikos idealus. Nes Amerikos idealas yra laisvė, o bolševizmo—vergvė. Tad kas kovoja prieš vergvę, kovoja už laisvę. Nežiurint šito principo aiškumo,

From War Front Via Flying Ambulance

IŠ KARO FRONTO SKRENDANČIU AMBULANSU

Anglija.—Viena iš priežasčių kodėl tarp amerikiečių sužeistų kareivių tikrai 3 nuošimčiai miršta yra skubi ir geriausia priežiūra, kurią medicinos mokslas gali pasiūlyti. Sužeistieji lėktuvuose iš fronto tiesiog į ligonines nuvežami. Čia skrendantis ambulansas išleidžia sužeistųjų krovinį aerodrome Anglijoj.

netgi didieji politikai ne visuomet jį supranta. Jie pasisako einą už visų tautų laisvę, bet tuo pat metu pabrėžia, kad ateities taika turės būti pagrįsta bendradarbiavimu su Sovietų Sąjunga. Bet tai yra tolygu pasakymui, kad ateities taika turės būti pagrįsta bolševikams priešingų tautų išžudymu ir galutiniu jų pavergimu. Kiek toli tos žudynės sieks? Gal puse, o gal ir visą Europą, o gal net ir visą pasaulį. Šito akivaizdoje posakis, kad lygia greta kovojama ir už tautų laisvę, nustoja viso savo svorio.

Yra galimas dalykas, kad lietuvių kaip mažos tautos atstovų, balsas nebus išgirstas. Mūsų nurodymai j bolševizmo pavojų gali praslysti nepastebėti. Bet nežiurint j tai, mūsų kova prieš bolševikus neturi silpnėti. Tą kovą vesdami, mes kovojame ne tik už Lietuvą, bet ir už Ameriką ir už visam pasauliui brangų laisvės ir teisingumo idealą. Julius Smetona

ted estates. No attention whatsoever is being paid to the commitments of the Atlantic Charter, nor to any other subsequent declarations. Finns are compelled to hand over Baltic refugees from red terror to NKVD commanders although armistice terms provide for handing over only of allied citizens taken to Finland by force.

The continuing terror calls for an immediate intervention of the United Nations to respect the solemn undertakings of Russia to create conditions in liberated countries in accord with the Atlantic charter and other declarations of the United Nations. Our country has been and continues to be the leader in planning a future world. You, Mr. President, are the author of the basic statement of our war aims, the Atlantic Charter. We are all proud of our government for its steadfast adherence to the traditional American policy of non-recognition of territorial acquisitions by force of arms or under threats of using force. We are all proud of the Ameri-

can policy of non-recognition of Russian claims to the Baltic States and condemnation of Russian devious processes in attempting annihilation of peaceful Baltic nations. We are all proud that in the capital of our country Baltic legations continue to represent their countries officially and without restrictions.

However, we fear there will be no indigenous native Baltic peoples left on the Baltic shores to enjoy the benefits of peace envisioned in the declarations of the United Nations, unless our government, the leader of the United Nations and savior of many allied nations, including Russia, intervene immediately to save the Lithuanians, Latvians and Estonians from extermination now being conducted since July 1944 by Russian police armies.

During their independence the Baltic States punctiliously observed all of their international obligations, including even the obligations of mutual assistance imposed on them by Russia following the Molotov-Ribbentrop agreement in 1939. The Baltic peoples always had a strong feeling for private property, religious freedom and individual rights and differ from the Russians in every way: origin, language, religion and ways of life. The Baltic peoples revolted against the Russian terror and suppression of independence in 1941, and opposed German annexation plans ever since the German invasion in 1941. They want to be free. They fought for their freedom and are continuing to fight for their freedom, believing that the Atlantic Charter is their hope, and that the declaration of the United States government made public on July 23, 1940, and subsequent declarations of the United Nations entitle them to fight for their freedom in full confidence, that the victory of the United Nations will mean their liberation from German and Russian yokes. They know that the United States is their friend and protector. They expect the United States finally to prevail upon Russia to respect their aspirations for independence.

(Tęsa ant 4-to pusl.)

DEL ALT METINIO SUVAŽIAVIMO NEW YORKE

Pirma ALT suvažiavimo diena pasiskirstė į dvi sesijas. Pirmą sesiją buvo skirta bendrai padėčiai apsarstyti, bei ALT vykdomojo komiteto pareigūnų raportams išklaudyti. ALT valdybos pasiskirstymas pareigomis liko užtvirtintas tokiame pat sąstate dar vieniems metams. Smulkesnis pranešimas apie ALT suvažiavimo eigą bus paskelbtas vėliau.

Spalio 17-tą vakare, ALT, antru kart, buvo susirinkusi bendram posėdžiui su latvių ir estų jungtinių organizacijų atstovais. Kiek vieni, tiek kiti buvo skaitlingai atsilankę. Šios antrosios sesijos metu vienbalsiai buvo priimtas sekančios turinio atsisaukimas į prezidentą Rooseveltą. Atsisaukimas tą patį vakarą buvo persiųstas telegrafu į Washington, D. C. The Honorable Franklin D. Roosevelt

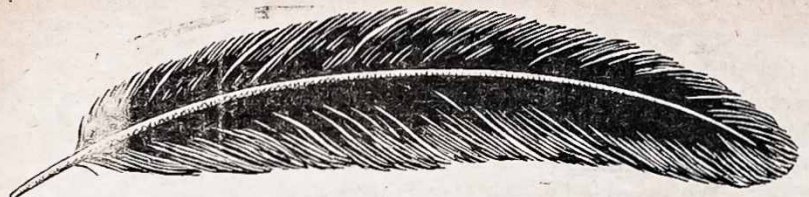
President of the United States Washington, D. C.

Dear Mr. President: Your loyal constituents of Lithuanian, Latvian and Estonian extraction fully realize that you, as a representative of the most integral morally and most powerful country in the world, are the only person who is able to help their relatives in Lithuania, Latvia and Estonia now facing a complete extermination and dispersal from their homelands at the hands of Russian NKVD troops following in the wake of the liberating red army.

A memorandum and petition were transmitted to you and the Secretary of State on July 21, asking for an immediate intervention to forestall the repetition of communist terror and installation of alien communist regimes in the Baltic states. New facts and developments were due to your attention with due dispatch as soon as the facts were made available. On September 26th, a supplement to our earlier memorandum and petition was presented to the Secretary of State by our delegation received by Mr. Long and a request was made to bring the horrible facts to your personal attention.

We are not in a position to know what steps have been taken by our government to compel Russia, the beneficiary of American Lend Lease, to live up to the rules of international law governing military occupations and to respect the basic human rights and political life of occupied neutral peoples. Regardless of the intervention that may have been made by the United States, all fractional news escaping through the blanket of Soviet imposed blackout of all contacts with the outside free world depict the picture of

unprecedented terror in the Baltic states. Baltic populations are being murdered, tortured, and driven on foot to distant parts of Russia. Soviet regimes are being brought from Russia and installed in the Baltic states. Russian settlers are being colonized on confiscated, depopulated

“Duokite Savo Dalį”

DEL

GOLDEN RULE IR WAR FUND NUO SPALIO 23-ČIOS IKI 30-TOS

ISIVAIZDINKIME KAD VOKIEČIŲ KARAS UŽSIBAIGTŲ?

Amerika turi laikyti skaitlingas karines jėgas per ilgą laiką. Pakeitimas karo kalinių yra ilgas uždavinys.

Kaip tikrai užsibaigs kariavimas, U.S.O., United Seamen's Relief ir Karo Kalinių Pagelbos įstaigos bus dar daugiau reikalingos kaip pirmiau. Alijantų Pašalpa turės toliau tęsti savo darbą pagelbėti tiems, kurie tiek daug nukentėjo vėl pradėti normaliai gyventi.

Padidėjantis kariavimas japonų karo teatre reikalauja daugiau pagelbos iš U.S.O. ir Stovyklų Teatrų. Reikia toliau gelbėti mūsų karius paimtus į nelaisvę Japonijoje.

Faktinai, reikalavimas dėl didelių karinių agentūrų... U. S. O., United Seamen's Relief ir War Prisoner's Aid... bus didesnis vietoj kad mažesnis.

Šis didelis darbas atliktas Amerikos žmonių negali sustoti pakol paskutinis Amerikos kareivis ir jureivis sugryž į savo namus. Net ir tada nebus pabaiga. Nes ar mes pamiršime sergančius ir sužeistus karius, kurie apgyvens militariską ligonines per sekančius mėnesius?

Ir Labdarybės namie turi toliau vesti savo darbus — ar karas ar taika.

Ar ne dabar geras laikas sulyginti jų pergales su jų su doleriais?

DUOKITE SAVO DALĮ

MENIŠKA RETENYBĖ

Gražus koncertas Kurio Ispudžiai Labai Geri. Rasimavičiūtės Meniškos Geniališkas Neginčiamas. Geistina Daugiau Tokių Meniškių Koncertų.

HARTFORD, CONN., sekmdieny, 22-trą spalio, L. A. P. Klubo metinis koncertas paliko labai malonius įspūdžius visiems dalyviams. Koncerto programos buvo įvairūs: susidėjo iš dainų ir muzikos. Programe dalyvavo žymi menininkė Bronė Rasimavičiūtė (p. Lukas) iš Waterburio, profesionališka menininkė, puikiai pasižymėjo kaip smuikininkė ir dainininkė. Gerb. Bronė Rasimavičiūtė, tenka pareiškti, kad ne tik talentinga, bet ir turinti aukšto meniškumo mokslo ceną, pilnoje prasmėje profesionališka menininkė. Ji žavėjo publiką, ne tik meno mėgėjus, bet ir kritikus gabumu ir išsilavinimu savo.

Gerb. Rasimavičiutei asistavo dainavime solo Adeline Russell, pianistė; smuika griežiant asistavo Bertha Cady, čelisti ir Adeline Russell, pianistė. Reikia pasakyti, kad gerb. Rasimavičiūtė geniali menininkė, kaip muzikos mokytoja, chorvedė ir orkestracijos taip ir koncertinė artistė, reik pripažinti, pirmos rušies. Geistina, kad ateityje ji vėl pasirodys mūsų meno scenoje.

Gražiai pasirodė dainininkės, dvi vietinės lietuvaitės sesutės Jennie ir Irene Seliokaitės kaip duetistės. Puikiai dainavo ir publikai gerus įspūdžius paliko. Panelėms Seliokaitėms pianu palydėjo vietinis menininkas p. F. Pakėnas.

Malonius įspūdžius paliko mus liaudžiai Waterburio garsi talentinga menišką Stulginskų šeima, butent, trys sesutės, brolis ir jų tėvai, kurie išpildė arti trečdajį programo. Ši Waterburio lietuviška šeima labai muzikališka, neapsakomai talentinga. Jeigu tiesa, aš esu girdėjęs, kad nei vienas šios šeimos narys nelankė jokios meniškios mokyklos. Dvi Stulginskaitės slaugės (nurses), trečioji, bene vyriausioji dukterė Jadvyga, aukštesnės mokyklos mokytoja, brolis ir tėvai ne profesionalai, bet visi jie dainuoja gražiai ir lošia. Žodžiu, scenoje visų spektatorių jie mėgiami kaip meniškų artistų, ypatingai šios šeimos meniškų talentai

labai patinka mūsų liaudžiai, nes lainos kurias dainuoja parinktos perdėm liaudiškos kupinos jūmoro ir gražiai sudainuojamos žavi publika.

Esu patyręs, kad ši Stulginskų šeima koncertuoja ne tik Conn. valstijoje, apie linkės lietuvių kolonijose, bet pasiekia New York, New Jersey ir Mass. valstijų lietuvių kolonijas. Panelės Stulginskaitės ne profesionališkos menininkės, bet labai mėgiamos. Jų repertuaras susideda iš liaudiškų dainų, ypač juokingų, mūsų žmonėms labai patinka. Tais ir Hartfordo publika užganėdinta, nes šiame Klubo surengtam koncerte programos buvo labai įvairūs, klasiškų meniškų kurinių davė mums smuikininkė-dainininkė Rasimavičiūtė ir jos draugės Cady ir Russell, gi liaudies dainų ir jūmoro apšėdinti suteikė Stulginskų šeimos nariai.

Gerb. Rasimavičiūtė gretai kitų klasiškos ir liaudies šmotelių smuika labai gražiai griežė "Karklai", arba, "Kur karklai siubuoja" labai įspudingai, žavėte žavėje šis mūsų liaudies populiarus muzikos šmotelis. Susižavėję ir aš, nes jau labai senai nebuvo girdėjęs šios gražios dainelės smuika išpildytos čelo ir piano palydint. Žodžiu koncertas patiko visiems. Užbaigtas visų dainininkų sudainavimu Amerikos ir Lietuvos himnų.

Koncerto programą vedė klubo pirm. p. Juozas Pilkauskas, programą atidarydamas pasakė trumpą prakalbėlę, pasveikino skaitlingai susirinkusią publiką, šį bei tą prisiminė apie mūsų meną ir menišką kultūrinę Klubą veiklą ir tikslus kėlimui mūsų tautinio meno ir laike pertraukos tarė keletą žodžių paragindamas Hartfordo lietuvius veikti bendrai, vieningai, rupintis šelpimu karo nuteriotos Lietuvos žmonių pabrėždamas, kad ko labiau lietuviai bus susikaupę ir vieningai veikę tuo geriau bus ir garbingiau bus visiems lietuviams. Koncerto užbaigoj paklausė publikos, ar yra pageidavimas daugiau tokių koncertų? Atsakė publika vienbalsiai rankų pakėlimu, kad pageidauja daugiau tokių meniškų koncertų. Netenka abejoti jog klubas surengs daugiau koncertų.

"AL" Rep. XYZ.

Del A. L. T. Suvažiavimo

(Tąsa nuo 4-to pusl.)

We are once more appealing to you, Mr. President, to restate the policy of the United States insofar as it affects the Baltic States and to intercede with the Russian government to stop the terror and deportations, to place the occupied Baltic Republics under an inter allied control pending the restoration of their self government and independence.

Your intercession will have the six millions of innocent Lithuanians, Latvians and Estonians whose only fault is that they are loyal patriots of their homelands lying in the path of German and Russian imperialism. The American people are with you in winning this war and the peace to follow and it is up to you to safeguard the traditional American banner of protecting the weak by saving the Baltic peoples from annihilation.

Unanimously voted at the conference of representative organizations of Baltic Americans at the McAlpin Hotel, New York, October 17, 1944.

Leonard Simutis, President Lithuanian American Council; Richard Hermanson, President United Latvian American Committee; Hardy Nurmsen, in behalf of United Estonian American Committee. 3912 Woolworth Building, New York 7, New York.

Lietuvos Likimas

AR MUS LIETUVIUS LAUKIA TOKIS LIKIMAS? Šiandien jį tai sunku atsakyti. Didžiųjų valstybių politikiški suokabininkai, kurie priėmė šį Antrą Pasaulinį karą, duodasi matyti kad jie to tikslą siekia. Nustoję žmoniškumo ir krikščioniškos dorovės, jie kalba, kad pasaulis tik tvirti ir galingi gali tvarkyti ir jame gyventi. Mažos tautos ir jų silpnos valstybės turi laimėti savo nepriklausomybes ir Suverines teises didžiųjų tautų naudai. Tokie apetitai ir norai didesnių valstybių sunaikinti mažesnes tautas vargu duosis užlaikyti saugią taiką pasaulyje. Jos greičiau pagamins pamatus Trečiam Pasauliniam karui, apie kurį jau dabar teisingai nusistatymo ir supratimo pasaulio politikai ir žinovai kalba. Tik pagalvokime, dar šio karo nebaigėme, o jau kalbam apie Trečiąjį! Išėity taip kad be karų ir kraujo praliejimo žmonija negali atrasti kelio geresniai ir teisingesniai tvarkyti pamatus nustatyti. Jeigu neapykanta žmonių ir keršto noras nugalėti žmoniškumo ir artimo meilės jausmus ir principus, tai žinokime dabar kad žmonija gyvens ir visada rengsis vieni kitų naikinimui.

LIETUVIAI! SKAITYKIT IR PLATINKIT AMERIKOS LIETUVI

SVARBU

Svarbu yra prisiminti tiems Amerikos Lietuvių skaitytojams, kurių prenumeratos jau senai yra pasibaigę, kad pasinaujintų, kad nereiktų laikraštis sustabdyti šiuo svarbiu Pasaulinio karo momentu. Taip darydami, Jūs paremsite savo spaudą ir laikraštis Jūs lankys kas savaitę be susitrukdymo.

Amerikos Lietuvių prenumerata \$2.50 metams. Kas užsirašys ar pasinaujins laikraštį ant dviejų metų, tas gaus nupiginta kaina, už \$4.00 — vieną dolerį sutaupys. Kreipkitės:— AMERIKOS LIETUVIS

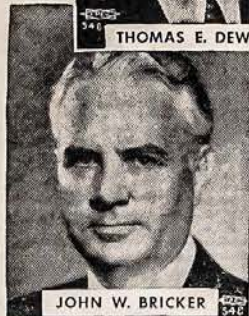
14 Vernon Street, Worcester, Mass.

THOMAS E. DEWEY

Veikia kovą už mažų tautų ir mažumų teises

THOMAS E. DEWEY

JOHN W. BRICKER

DEWEY nusistatymas: "Milijonai amerikiečių nekariauja ir nemiršta užvaldyti pasaulį arba laikyti mūsų valioj laisvę mylinčias žmones... Kaip amerikiečiai mes tikime su visomis mūsų širdimis į lygybę ir teises mažų tautų ir mažumų. Mes tikime į asmeninę būtą lygybę ir garbę kur tik jis gyvena. Mes tikime į jo laisvę taip pat ir mūsų pačių. Mes netikime kad mes ar jokia kita jėga turi kokią teisę kontroliuoti jo likimą. Mes kovojame šitą karą iki pergalės dėl šių ypatingų principų. Jie neturi būti pamesti ciniškoje taikoje, kuriaja bile keturios valstybės valdytų pasaulį jėga. Ne tik didieji bet ir mažos šalys turi turėti pilną dalyvavimą taikos struktūroje, idant galėtų veikti..."

REMKITE JO KOVĄ PRIEŠ BEGĖDIŠKĄ TAIKĄ

Dewey kovoja už teisingą taiką, be kurios nebutų pastovi taika nė Amerikai nė lietuviams pasaulio daliai.

LAPKRICIO 7-TĄ BALSUOKITE UŽ DEWEY IR PASTOVIĄ PASAULINĘ TAIKĄ

Balsuokite Už Tiesioginį Republikonišką Tikieta

REPUBLICAN NATIONAL COMMITTEE—HERBERT BROWNELL JR., Chairman, 45 E. 45th Street, N.Y.C.

(Politiškas Skelbimas)

(Politiškas Skelbimas)

(Politiškas Skelbimas)

PREZIDENTAS APIE UŽSIENIŲ POLITIKĄ

TAIKOS PAGRINDAS

Prezidento Roosevelt kalba, pasakyta praėjusį šeštadienį New Yorke užsienių politikos reikalais, yra pažymėtina. Tiesa, ši kalba pasakyta sąryšyje su dabartine karštai vedama rinkimų kampanija, tačiau, kalbėdamas apie pasaulio taikos reikalus, Prezidentas nesikarščia, kalbėjo su ypatingu susikaupimu, rimtai.

Dėl pokarinės pasaulio taikos atstatymo Prez. Rooseveltas nurodė, kad ligšiol jau daug planuota, ir kad taikai pagrindas, tai Atlanto Čarteris ir visos eilės tarptautinių konferencijų deklaracijos. Pokarinės taikos sistemon turėsiančios tinkamą vietą visos taiką mylinčios tautos, neatsižvelgiant į jų didumą ar galingumą. Jis ir šį kartą pabrėžė gero kaimyninio sugyvenimo principus, kurie įgyvendinti Amerikos kontinente, kurie reikia taikyti ir kitiems kontinentams. Vienu žodžiu, nepaisant, kaip didelė būtų valstybė, ji turi draugingai sugyventi kad ir su pačiu mažiausiu savo kaimynu, pagerbiant jo teises į laisvę ir nepriklausomą gyvenimą.

Prezidento kalba apie "gero kaimyno" dėsni durte durė Maskvai ir akis: jei Jungtinės Valstybės gali gražiai ir draugingai sugyventi su savo mažais kaimynais, nepažeidžiant jų laisvės ir nepriklausomybės, nesiekiant jų okupuoti, pavergti, kodėl Sovietų Rusija ne gali padaryti. Sovietų Rusija neturi siekti pavergti savo mažesnius kaimynus—Pabaltės tautas, Lenkiją ir kitus, bet privalo pagerbti jų teises būti laisvomis ir nepriklausomomis.

Prez. Rooseveltas savo kalbą baigė reikšmingais žodžiais: "Mes nešime savo pilną atsakomybę, vykdysime savo įsipareigojimą šime pilną paramą ir stipriais broliais žinioje—Dievo valia ir joje tikėjimu."

PAMOKA MASKVAI

Prezidento kalba apie "gero kaimyno" dėsni durte durė Maskvai ir akis: jei Jungtinės Valstybės gali gražiai ir draugingai sugyventi su savo mažais kaimynais, nepažeidžiant jų laisvės ir nepriklausomybės, nesiekiant jų okupuoti, pavergti, kodėl Sovietų Rusija ne gali padaryti. Sovietų Rusija neturi siekti pavergti savo mažesnius kaimynus—Pabaltės tautas, Lenkiją ir kitus, bet privalo pagerbti jų teises būti laisvomis ir nepriklausomomis.

Prez. Rooseveltas savo kalbą baigė reikšmingais žodžiais: "Mes nešime savo pilną atsakomybę, vykdysime savo įsipareigojimą šime pilną paramą ir stipriais broliais žinioje—Dievo valia ir joje tikėjimu."

Prezidento kalba apie "gero kaimyno" dėsni durte durė Maskvai ir akis: jei Jungtinės Valstybės gali gražiai ir draugingai sugyventi su savo mažais kaimynais, nepažeidžiant jų laisvės ir nepriklausomybės, nesiekiant jų okupuoti, pavergti, kodėl Sovietų Rusija ne gali padaryti. Sovietų Rusija neturi siekti pavergti savo mažesnius kaimynus—Pabaltės tautas, Lenkiją ir kitus, bet privalo pagerbti jų teises būti laisvomis ir nepriklausomomis.

TAIP TURETŲ BUTI VISUR

Kaip greit įkėlė savąjį Filipinų salą Leyte, taip greit paskelbė, kad na į Filipinų salas ne užkariautoja arba jėga, bet kaip išlaisvinti Garbingasis gen. MacArthur filipiniečiams parėmė: "Kas liečia jus (Filipiniečius) mes nesame tikrąja armija. Mes esame armija, atnešanti laisvą, pat piliečiai, kaip ir jūs, siryžę net mirti, kad būtų kratijsa gyventų. Tada yra Amerikos kelias."

Panašiai kalba ir kitos skaudu yra, kad Amerikos jungininkas — Sovietų kiti kaip elgiai. Turėdamas rikos paramą ji taip nekariauja ir traukina pajėgas, bet jos karo valdovokiečius iš Lietuvos ir nekalba taip, kaip kalbėjo MacArthur ar gen. Eisenhower Sovietų generolų kalbą yra kitoks, nes jie atneš pavergti, bet ne išlaisvinti.

Siurpulingi Triukšmadariai

—"Jis man po tam įvykiui pasakojo, kad tai buvęs pilkuose skarmaluose koks tai žmogus, virve savo liemenį persijuosęs..."— atsakė Abatui brolis Leonas.

—"Aš tau turiu paskirtą labai didelį darbą atlikti, Broli Simonai!"—pasakė jam vizijoje (regėjime) apsiereikusi žmogaus figura.—Paskiau, pro mano brolo Simonono akis, kaž kaip paslaptinai, vienas paskui antrą, praslinko po visą šią šalį, iš viešojo žmonių gyvenimo išmestieji, raupsuotieji, ligoniai, išalkę vyrai, moterys ir vaikučiai, pamestieji ir apleistieji vaikučiai, įstatymų laužytojai, prasikaltėliai, kriminalistai, paleistuviai, benamiai, valkatos, įvairios ru-

šies pavargėliai, nuskriaustieji, invalidai ir kiti įvairiausiai nuskriaustieji žmonių būriai. Tas sapnas ar vizija, labai jį sujaudino! Ir nuo to laiko, nebepaliauja tas įvykis jo mintis drumstęs. O jis pats, nebepaliauja ta vizija rupinėjis..."

Dabar tėvas Abatas ir brolis Leonas, —abu kurį laiką tylėjo, nė žodį vienas antram nebepratardami.

—"Kaip manai, Broli Leonai?—ką tavo brolėnas apie tai ištikrųjų mano, ir kokias išvadas iš to įvykio sau daro?!"—pirmutinis paklausė Tėvas Abatas.

—"Kas dėlei jo amžiaus metų,—tai jis yra dar tik devyniolikos; tačiau neveizint jo

jaunystės,—aš dar nė vieną kartą nepastebėjau tai, kad jam truktų (supr. stokuotų), subrendusio žmogaus proto orientacijos. Pa prastai, jis vizijoms, o ypatingai sapnams niekuomet taip pigiai nepasiduoda; tačiau jį tą paslaptiną tame įvyky šauksma,—jis vis tik dėl to, gana didelę savo domę kreipia... Turiu atvirai Jums, Tėve, prisipažinti, kad ir man pačiam, tas įvykis, atrodo labai svarbus! Nuo ankstyvo ryto, iki vėlyvam vakarui, brolis Simonas dirba su gailėsčiu pritvinsiomis savo akimis, kurios tik tuomet randa sau atilsį,—kai jos atsikreipia ant tokių dalykų, kurie mums suvisu nebėra žinomi... Jeigu surasti tokį žmogų, kuris

galėtų tą paslaptiną jo dvasios kovą atskleidyti, arba bent kiek sumažinti,—tai būtų nas Jusų Malonybės, Tėve, individualus muo, tegalėtų tai padaryti. Vizija, lapų, kurios sugebėtų atkalbėti jį paslaptiną jo sapnų ar vizijų..."

—"Šią nakt, aš karštai broliui Simononui intencija pasimelsiu, kad J. Dievas, Savo malone, kad ji apšviestų ir tamsą tame jo reikale tikrąją kelio krypį. Tada, aš ypatingai su broliu Simononu, pasikalbėsiu!"—atsakė Tėvas Abatas.

(Bus daugiau)

J. Butkus

NEY BIZNIS - POLITIKA - SPORTAS

UŽVALDYTI PASAULĮ LAISVĖ MYLINČIUS

Milijonai amerikiečių užvaldyti pasaulį, laisvę mylinčius tautos, mes tikime, kad galime ir teisės mąstytojai tikime, kad mes turime tik teisę gyventi ir tik teisę gyventi.

pat ir mūsų patarėjai jokia kita jėga, o tik tikėjimu. Mes turime tik teisę gyventi ir tik teisę gyventi.

KĄ TAIKOMA AMERIKAI NE LAISVĖ

atsakomybė, nesime savo įtaką, pilną paramą ir visiems, kurie ir laisvę... Mes turime tik teisę gyventi ir tik teisę gyventi.

TURĖTŲ BUTŲ

greit įkelti savo namus, valstybių karininkų reit paskelbė, Filipinų salas, net mirti, kad a gyventų. Tai Amerikos kelias.

ISLAVINTAS DEL TO DARBO

PER 18 metų Massachusetts piliečiai tēmijo Horace T. Cahill išsivystymą kaip gabų ir smarkų vadą.

Jie pažino jį kaip Leitenantą Gubernatorių per paskutinius šešis metus; ir prieš tą kaip Buto Kalbėtoją, republikonų partijos vadą, svarbių įstatymų darymo komisijų pirmsėdį ir narį ir selektoną.

Jo gyvenimas yra pavyzdingas. Jis pats be kitų paramos užbaigė pradinį ir aukštesnį mokyklą, kolegiją ir teisių mokyklą. Visuomet budamas garbės studentas, jis pasižymėjo kaip redaktorius, kalbėtojas, klasos atstovas ir atletas.

Jisai baigė English High School, Huntington School, Tufts College ir Northeastern University Law School.

Kada Pirmas Pasaulinis Karas prasidėjo, jisai pertraukė teisių mokslą, savanoriai įstojo į Jung. Valstijų Skridimo Korpusą, tapo antru leitenantu ir tarnavo iki karo pabaigos.

Po karo, jis tapo teisininku. Jisai apsidė su Josephine Gates, iš Fall River, 1922 metais ir tuojau kaip Braintree miesto selectman pradėjo savo visuomenės tarnybos karjerą. Cahill šeima, su savo dvejomis dukterimis, dar vis gyvena savo kukliame dviejų šeimynų name, Braintree mieste.

Leitenantas Gubernatorius Cahill, su daug metų patyrimo valstijos reikaluose, dabar pasiruošęs pašvesti savo administratyvinius ir valdymo gabumus Massachusetts valstijos tarnybai, kaip gubernatorių, išrinktų tų skaitlingų rimtų karinių ir po-karinių problemų.

ELECT LIET. GOVERNOR **HORACE T. Cahill** GOVERNOR

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS PROGOS

prasti mūsų reikalus? Aišku, kad ne kas kitas, kaip tik Kristus. Tad šioje Jo, kaip Karaliaus dienoje pasiūskime pas Jį savo širdis ir mintis, kaip delegacijas. Tegul jos pasako Jam apie mūsų lietuviams daromas skriaudas ir paprašo Jo pagalbos. Tegul mūsų delegacijos — širdys ir mintis pažada su Juom glaudžiai bendradarbiauti. Jo nurodyto tiesos mokslo nuosirdžiai laikytis, pildyti. Taip darydami mes susilauksime iš Jo galingos pagalbos ir galime būti drąsus, kad mūsų tautai Jis neduos išnykti, pražūti, bet dar gali mus išaukštinti, pastatyti sykiu su kitom galingom pasiputusiom tautomis.

NAMINIS FRONTAS

Amerika Pagelbsti Dvidešimčiai Nuo Karo Nukentėjusių Šalių Washingtonas. — Joseph E. Davies, Prezidento Karo Pašalpos Vadybos pirmininkas, ragindamas paremti antrąjį tautinį karo fondo vaju, įvyksiantį 1944 m. spalio mėnesį, pareiškė, kad nuo 1939 metų, kai buvo užpulta Lenkija, Amerika yra suaukojusi virš 175 milijonų dolerių dvidešimčiai nuo karo nukentėjusių valstybių.

Davies viešai paskelbė bendras sumas, suaukotas J. V. piliečių, įvairių svetimų šalių gyventojams. Iš paduotų skaičių matyti, kiek amerikiečiai, neįskaitant Raudonojo Kryžiaus pagalbos, yra suaukoję kiekvienai šaliai:

Kinija	\$20,000,000
Rusija	30,000,000
Prancuzija	4,500,000
Lenkija	9,000,000
Didžioji Britanija	40,000,000

(Politiškas Skelbimas) (Politiškas Skelbimas) (Politiškas Skelbimas)

GIVE YOUR SHARE OCTOBER 23-30, 1944

Palestina 12,000,000, Jugoslavija 2,000,000, Graikija 12,000,000

Davies pareiškimo, Amerikos šalpos organizacijos yra padėjusios šių valstybių įvairiems pabėgėliams, karo belaisviams ir karinių pajėgų nariams: Norvegijos, Olandijos, Cekoslovakijos, Belgijos, Italijos, Danijos, Lietuvos, Latvijos, Luksemburgo, Filipinų, Albanijos ir Estijos.

Pagalbės Nustatyti Šildymo Pradžos Datą Washingtonas. — Karo Metu Kietojo Kuro Administracija praneša, kad 111 Jungtinių Valstybių oro biuro stočių 25 valstybėse į rytus nuo Mississippi ir Minnesotos, bendradarbiaus pagedavimui Oro Biuro, J. V. Prekybos Departamento, Karo Meto Kietojo Kuro Ad-jos ir J. V. Vidaus Departamento, nustatydamos datą kiekvienoje apylinkėje, kada reikia pradėti reguliarių nuolatinių namų šildymą.

Sis pagedavimas buvo pareikštas ryšium su neseniai išleistu atsisaukimu Harold L. Ickes, Kietojo Kuro administratoriaus, kuriuo kreipiamasi į tų apylinkių, kuriose jaučiamas anglių trūkumas, namų savininkus, nepradėti šildymo, iki jis pasidarys butinas. (OWI)

IŠ KOMUNISTŲ GYVENIMO AMERIKOJE IR JUJŲ DARBŲ PAVYZDYS

Žinokite, kad Lietuva prievarta, klasta, smurtu ir jėga buvo prijungta prie Sovietų Rusijos. Bolševikai nori Lietuvai pražūties, bet tikri lietuviai kovoja už Lietuvos nepriklausomybę. Lietuvių kalba išeinantieji rusiški šlamštai Brooklyne ir Chicagoje deda visas pastangas įtikinti savo skaitytojus, kad kokaino ir svetimos valstybės vergas Paleckis ir kiti raudonieji kvizlingai yra teisėti Lietuvos valdovai. Tačiau, kažin kodėl, jiems tas nesiseka. Jų skaitytojai, matomai, turi daugiau sensu už pačius maskolbernius redaktorius.

ANT JŲ KAKTOS ŽENKLAS — MASKOLBERNIS

Normalūs lietuviai, kaip ir bet kurios kitos tautos žmonės yra visokių pažiūrų ir įsitikinimų žmonės, mylinti ir gerbianti savo tautą ir savo valstybę. Jie, anot Lincoln, gali būti kai kada suklaidinti, bet negali būti visada klaidinami. Jie turi uoslę ir "common sense". Greit suuodžia ir nujaucia, kur šuo yra pakastas. Jie tikėjo maskolberniams, kol jie malė, kad Lietuvoje yra diktatura, ir kad ją reikia pakeisti demokratija, bet kuomet jie pradėjo piršti Lietuvai rusišką imperializmą ir rusizmą su rusiškais robotais, tuomet lietuviai, nežūrint jų pažiūrų, pradėjo žiūrėti labai skeptiškai ir uždėjo ponams Bimboms, Mizarams, Andruliams, Pruseikims ir Abekams maskolbernių titulus.

KOMUNISTAI BIJO ISSIZIOTI IR PAKRITIKUOTI BOLŠEVIKISKĄ "TVARKĄ"

Istikrųjų, jie daugiau niekas ir nėra, kaip tik maskolberniai. Jie sakosi esą lietuviai ir Amerikos piliečiai, bet lietuvijų tautą ir Ameriką subordinuoja rusų tautai ir Sovietų Rusijai. Taip, aišku, gali elgtis tik nedekadėliai ir samdyti bernai.

Kad jie yra maskolberniai, tai aišku iš daug ko. Visų pirmiausia — ar esat jūs bent kada girdėję jų kalbose, ar skaitę jų raštuose bent kokį maskolių-bolševikų pakritikavimą jų elgsenoje, kaip Rusijoje, taip už Rusijos sienų. Aišku — ne. O pakritikavimui progų yra buvę labai daug. Neinant į svetimus reikalus, sustojant tik prie tų reikalų, kurie lietė lietuvius, Lietuvą, Ameriką ir kitką: Putnos ir Ubaravičiaus sušaudymą, Lietuvos okupavimą, lietuvijų areštavimą ir deportavimą, Sekr. Hull ir Prez. Roosevelto

atakavimą, su Hitleriu susibičiulavimą ir demokratijų puolimą. Visi tuos ir kitus žygius kritikavo — maskolberniai tylėjo. Lietuvių tauta ir Amerika skaito Lietuvos jungimą prie Rusijos neteisėtu ir neleistinu, o maskolberniai hitlerišką groboniškamą laiko teisėtu ir girtinu.

KAIP ELGIASI KOMUNISTAI

Amerikos lietuviai organizuoja Lietuvos Šelpimo Fondą, o maskolberniai hitlerišką groboniškamą laiko teisėtu ir girtinu. Amerikos lietuviai dirba ir savo valdžią prašo, kad ji užtarytų lietuvijų tautą ir Lietuvos nepriklausomybę, o maskolberniai pravardžiuoja patrijotus, skundžia juos ir deda visas pastangas, kad lietuvijų tauta būtų pavesta rusų azijatų malūniam, o Lietuva įjungta Rusijos Imperijon.

Lietuvių įstaigose priklausanti kacapai besinaudodami demokratijos laisve, teršia lietuvijų įstaigas su Maskvos propagandos raugu sufanatizuoti bolševikiška propaganda lietuviai — skleidžia Maskvos finansuojamus organus, o lietuvijų kalba leidžiamus po lietuvijų klubų įrengtus knygynus ir po kitas visuomenines įstaigas, kad tik ardyti jų vienybę Lietuvos nepriklausomybės atsteigimo darbe.

Amerika laiko Lietuvą nepriklausoma valstybe, pripažįsta jos atstovus, o maskolberniai siunčia State Departamentui rezoliucijas ir reikalauja, kad Lietuvos atstovas būtų pašalinamas ir kad Lietuvos reikalų atstovavimas būtų pavestas Rusijos įstaigoms nelyginant kokias ašies diktatorius tars savo žodį ir pripažins Lietuvą Rusijai.

Amerikos Prezidentas Rooseveltas sako, kad Lietuva vėlobus laisva, o maskolberniai šaukia, kad Stalinas įjungė Lietuvą Sovietijon ir ten ji turės pasilikti amžinai.

LIETUVA BUVO BOLŠEVIKŲ OKUPUOTA

Visas pasaulis žino, kad Lietuva buvo Rusijos okupuota ir aneksuota tokiu pat būdu, kaip Vokietija okupavo ir aneksavo Cekoslovakiją, o maskolberniai tvirtina, kad lietuvijų tauta laisvu noru įsijungė Rusijos Imperijon — SSSR vadinama.

Kiekvienas sveikas ir laisvas lietuvis bei amerikietis maskolbernių žygius smerkia ir jiems pentakolumnisto — raudono kvizingo gėdos ženklą tiesiog ant kaktos deda. — Draugas.

Mokslo Kampelis

GARLAVIAI. — Kelionė mariomis yra viena iš mūsų laikų mokslo išradimų dyvų. Toji kelionė yra galima dėl išstobulinimo garlaivių, kurie plaukioja skersai marių po visą žemės rutulį. Garlaiviai, arba kitaip sakant garlaivių pirmtakunai buvo išrasti 1788 metais. Daug pastangų buvo padaryta dėl įkinkymo garo jėgos, plaukiojimui po mares, bet praktiškai pirmas garlaivis buvo išbandytas Roberto Fultono, rugpiučio mėnesy, 1807 metais, kuomet garlaivis Clermont padarė pirmą kelionę iš New Yorko į Albany, 150 mylių toli, ir 32 valandas.

Kuomet sužinota, kad pirmą kartą garlaivis važiuos, tai minios žmonių susirinko pažiūrėti Fultono komedijos. Mažiaus neg 30 žmonių, New Yorke tikėjo kad jo išradimas bus sekmingas. Minios mažai tikėjo, kad garlaivis pajėgs nuplaukti daugiau, kaip vieną mylią į valandą. Kada Clermontas išplaukė ir sekmingai atliko kelionę į nužiūrėtą laiką, tada garinis navigacijos klausimas buvo laikomas, kaip ir išrištas. Pirmas garlaivis, suprantama, nebuvo tobulas, jo plaukimas lėtas, bet su juom prasidėjo era vandeninės

transportacijos. 1809 metais garlaiviai pradėjo plaukti Ohio upe, o per kitą dešimtmetį pradėjo plaukti Mississippi upe iš New Orleans. Garlaiviai per ilgą laiką plaukiojo Amerikos vandenų pakraščiais vėžiodami prėkes, kol pirmas sekmingas bandymas buvo padarytas vyksti su garlaiviu skersai okeano. 1819 metais garlaivis Savannah padarė pirmą kelionę skersai Atlantiką iš New Yorko į Liverpool, Anglijon.

Mariomis kelionė buvo žymiai palengvinta vartojant anglis garlaivio pečiuose 1836 metais, išrandant naują varyklį ir 1838 metais garlaiviai pradėjo nuolat plaukti tarp Amerikos ir Anglijos ir tais pačiais metais Anglija pradėjo statyti kariškus garlaivius. Konkurencija tarp žeglinių laivų ir garlaivių kairių laiką buvo gana įtempta, bet pradėjus garlaiviams vis daugėti jie galutinai paėmė viršų ant žeglinių laivų, perimdami visą transportaciją, kaip tavorinę, taip ir pasażierinę savo rankon.

Pirmas garlaivis Clermontas praskynė kelią kelionėn per okeanus, kuri dabar yra lygiai saugi ir patogī, kaip ir kelionė gelžkeleliais. Bitis

VIEŠAS SUSIRINKIMAS ŠI ŠEKMADIENI!

Sekmadienį, spalio 29-tą dieną, 1944 metais, 2:30 valandą po pietų, Mechanics svetainėje bus didelis vietinių lietuvių viešas susirinkimas (mass-meeting).

Šio šaukiamo susirinkimo tikslas yra idant visi Worcesterio ir apylinkės lietuviai susipažintų su BENDRU ŠALPOS DARBU, nes mūsų broliai ir seserys, nukentę nuo karo lietuviai, yra ištremti visose pasaulio dalyse.

Amerikos valdžia per American Relief Komitetą yra paskyrusi \$135,000. Lietuvių šelpimo darbui. Tai pradžia padaryta labai gerai. Bet mes visi lietuviai turime organizuotis į Lithuanian Relief Komitetus ir šį darbą pasekmingai vykinti, t. y. aukų rinkimo, narių gavime, drabužių rinkime. Apie šią bendrą veiklą bus visiems išaiškinta sekantį sekmadienį, laike viešo susirinkimo. Programa susidės iš kalbų ir dainų. Yra užkviesta žymus kalbėtojai, vietiniai chorai. Žymią dalį programos išpildys ponis Ivaškienė iš Bostono su savo šokėjų grupe. Kalbės advokatas Antanas J. Milleris; Mayoras William A. Bennett; Kunigas Augustinas Petraitis; p. Lyscome Bruce, Golden Rule Fondo vyriausias sekretorius; nariai iš Komiteto. Šv. Kazimiero choras dalyvaus programoj.

Rengimo Komitetas susideda iš sekančių Worcesterio garbingų veikėjų: garbės pirmininkai, kun. Augustinas Petraitis ir kun. Konstantas Vasys; komiteto pirmininkas adv. K. Tamulionis; dak. K. Zekus, dak. P. Lankininkas ir Juozas Glavickas, vice-pirmininkai; Jonas Dvareckas išdinininkas; Antanas Kriaučialis, Jonas Emkus, ir kun. J. Bakanas, raštininkai; Jonas Bačinskis, Antanas Janušionis ir Jonas Reinikis, globėjai; Ona Sidabrienė ir Antanina Vaškelevičienė, drabužių skyriaus pirmininkės.

Taigi, brangūs broliai ir seserys, kamrupi Lietuvos žmonių likimas ir kurie atjaučiate jų vargus ir badą, visų prašome skaitlingai dalyvauti mass-mitinge spalio 29-tą dieną, 2:30 valandą po pietų, Mechanics svetainėje.

Vardu Bendro Lietuvių Šalpos Komiteto esate kviečiami skaitlingai dalyvauti.

Pirm. Adv. K. Tamulionis
Sek. Kun. J. Bakanas
J. Emkus, A. Kriaučialis

100,681 Balsuotojų Galės Dalyvaut Prezidento Rinkimuose

Worcesterio apie 90,000 balsuos prezidento rinkimuose, skaičius, kurs lyginasi su 1940 metų balsuotojais, miesto raštininkas Malcolm C. Midgley apskaitliavo. Jisai padavė šią 90,000 skaičių, kada peržiūrėjo paskutinių keturių prezidento rinkimų išdavus. Ponas Midgley išreiškė savo nuomonę, kad žmonės yra daugiau susijdomavę Roosevelt-Dewey kontestu negu jokia kita prezidento lenktyne nuo 1928 metų. Šiais metais Worcesterio miesto balsuotojų yra užregistruota 100,681 asmenų.

metuose, 93.3 užregistruotų balsuotojų dalyvavo. Kadangi šiais metais apie 1 nuosimtis daugiau susijdomavę prezidento rinkimais, apskaitliuota kad 95,000 abutų balsų, tiktai 5,000 vyrų ir moterų karinėse jėgose nebaluos, nes jų negali pasiekti balotai. Nors yra tarp 12,000 ir 13,000 vyrų ir moterų karinėj tarnyboj, tiktai 7,316 padavė aplikacijas, kad nori balsuoti, gi iš šio skaičiaus 4,500 sugryžo ir bus skaityti lapkričio 7-tą dieną. Vienok, jeigu kariaujantieji numirtų prieš lapkričio 7-tą dieną, nors jie ir būtų balsavę, jų balsai nebus skaitomi.

20 METŲ PATYRIMO — PATENKINIMAS USTIKRINTAS DABAR DVI ISTAIGOS DEL GERESNIO PATARNAVIMO

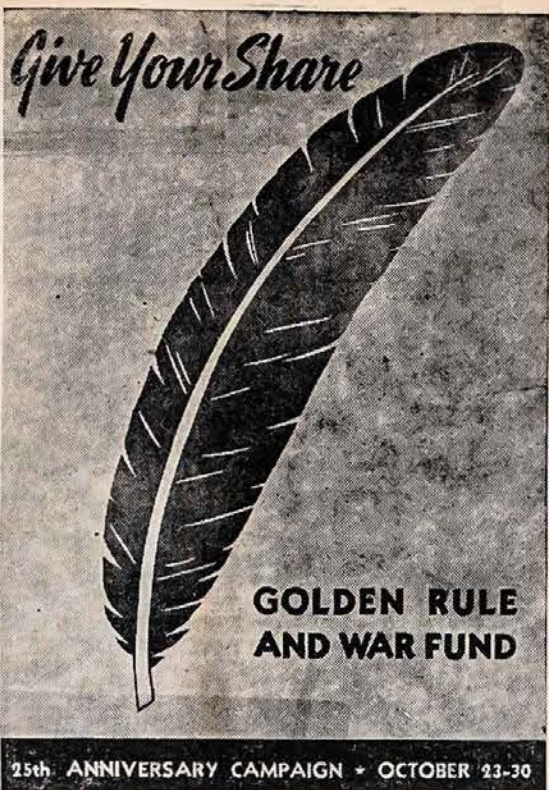
THE EYEGLASS SHOP

Nuo 12 iki 5 val. po pietų
143 MAIN GATVĖS (Kam. 222)
Salla Leew's Full Theatre
TEL. DIAL 6-0459

Nuo 9-tos val. ryto iki 7-tos vakare
10 MILLBURY G-VĖS (Atidaryta Vakare)
TEL. DIAL 3-9031

VAL J. WADOWSKI — OPTIKIERIAI — JOS. E. WADOWSKI

25th ANNIVERSARY CAMPAIGN - OCTOBER 23-30

AUKSINIO JUBILIEJAUS ĮSPUDŽIAI

Šv. Kazimiero parapijos auksinio jubiliejaus paminėjimas tesėsi visą savaitę, pradedant su rekolekcijomis, kurias vede misijonierius kun. Antanas Mažukna, M.I.C.

Spalio 21-mą, šeštadienio vakare buvo bendras pasilinksminimas-šokiai. Šokiuose dalyvavo netik jaunimas, bet ir pagyvenę, kaip vyrai taip ir moterys. Visi džiaugėsi šią pramogą, nes turėjo progą vieni su kitais susieiti, pasikalbėti, pašokti, na ir jaunystės dieneles prisiminti.

Skanius užkandžius pagaminomūsų sumanos ir darbščios gospadinės: ponios M. Ščiukienė, E. Paulauskienė, Maleckienė, Ivaškienė, Blaveckienė, Bendoravičienė, Bačinskienė ir Sidabrienė. Gaspadoriai: V. Parulis, J. Daučiūnas, S. Biekša ir J. Grinevičius.

Iš dalyvių pasigirdo pageidavimai, kad panašios pramogos būtų rengiamos dažniau. Tuomet parapijonai turėtų progą bendrai sueiti, pasimatyti ir tas visus ristiū labiau į vienybę. Dabartiniuose parengimuose labai mažadalis parapijonų lankosi, nes ne visi mėgsta lošti kazyromis.

BAŽNYTINĖS APEIGOS

Spalio 22-trą, sekmadienio rytą, 10:30 Jubiliejų dalyvaujančių draugijų valdybų nariai, pasipuošę ženklais ar tai gelėmis ir karunomis ėjo iš parapijinės mokyklos į bažnyčią.

Bažnyčia buvo pilna žmonių. Iškilmingas Šv. Mišias laikė prelatas kun. Jonas Ambotas iš Hartford, Conn. Jam asistavo kun. A. Morkunas, M.I.C.; vyresnysis Marianopolio Kolegijos, dr. kun. V. Andriūška, M.I.C., perdėtinis aukštesnės mokyklos, Marianopolio kolegijos ir kun. M. Tamulevičius, iš Athol. Įspudingą pamokslą pasakė kun. Jonas Balkunas, iš Maspeth, N. Y.

Bažnyčia puošė aukso vainikai, gyvos gėlės ir draugijų karunos, tas viskas sudarė malonų įspūdį.

PRIĖMIMAS

Po pietų, 5-tą valandą, kunigai, svečiai, jubiliejaus rengėjai, abiejų chorų, moterų ir jaunimo, nariai apie 250 ypatų buvo pavaišinti Putnam & Thurston restorane.

VAKARINIS PROGRAMAS

7:30 vakare jau buvo pripildyta didelė miesto Auditorija kur telpa 3500 žmonių. Muzikas Juozas Zemaitis, Šv. Kazimiero parapijos vargonininkas ir Jubiliejaus komiteto pirmininkas atidarė vakarą. Adv. Antanas Milleris buvo programos vedėjas. Abu chorai ir mokyklos vaikučiai giedoją Amerikos ir Lietuvos himnus. Kalbėjo Miesto Majoras W. Bennett. Parapijinės mokyklos vaikučiai puikiai išpildė dalį programos, amerikoniškais, lietuviškais šokiais ir dainomis. Kalbas pasakė: Marianopolio Rektorius Kun. Dr. J. Vaškas; Kun. Dr. K. Urbonavičius iš Bostono; Prelatas Kun. Jonas Ambotas iš Hartfordo; Kun. Jonas Bakšys iš Rochester, N. Y., pastarasis publiką daug prijuokino; kongresmonas Philip J. Philbin savo kalboj prisiminė kun. Joną J. Jakaitį, buvusį šios parapijos kleboną, kad jisai jam tarnavo mišioms kuomet kun. Jakaitis buvo Clintone, airių parapijoj vikaru.

Iškilnių vedėjas, klebonas kunigas Augustinas Petraitis, savo jautrioje kalboje priminė kad jo pirmtakunas pastatė bažnyčią, mokyklą ir vienuolyną ir tik tas viskas reikia palaikyti geroj tvarkoj. Karui užsibaigus parapija galės įsigyti ir salę. Principalis kalbėtojas Mass. Valstijos Senatorius David Walsh, didelis lietuvių patrijotas, suteikė daug kredito lietuviams ir ragino visus stoti pagelbėti savo tėvų žeme, šiame pavojaus laike.

Solo dainavo ponis Marijona O'Toole, "Aš ilgiuosi" ir "Oi Kad", akompanavo ponis Matilda Millerienė. Solo dainavo panelė Julė Rogliūtė: "Dieve gink Amerika" ir "Atsiminimai", akompanavo R. Juška. Solo dainavo Suzanne Griška iš Hartfordo angliškai "The Three Ri-

BALSUOKITE UŽ GĖRYMŲ LEIDIMO KLAUSYMUS

Laikė prezidento balsavimų kampanijos karščio, tie kurie balsuoja neturėtų praleisti svarbius tris klausymus, pasirodantius pagal įstatymus kas du metai ant baloto, idant Massachusetts piličiai nuspręstų klausymą del suteikimo leidimo del gėrymų kiekviename mieste ir miestely.

Vieton tvarkingo šio biznio kontroliavimo per Vyriausybę, prohibicijos ir "butlegerio" laikai sugryžtų ir sykiu su tuo sulauktume kitus kriminalizmo ir įstatymų laužymo metus. Jeigu nebus leidimo, tai iš to išsivystys daug blogumų, kaip nedarbas tiem, kurie dirba toje pramonėje ir įvairiose jos šakose, taipgi netekimas didelių taksų sumų sukumytų ty esančių toje pramonėje miestui, valstijai ir tautai.

1942 metais, virš 200,000 ypatų nebalavo ant šių trijų svarbių klausymų. Šiais metais, kada tukstantai vyrų iš Massachusetts randa si karu frontuose, didžiūma iš kurių balsuotų už leidimus, yra kiekvieno piliečio pareiga užtikrinti kad pereito karu klaida nepasikartotų. Tie kurie nebaluoja "Teip" arba visai nebaluoja, nuskriaudžia vyrus ir moteris, kurie kovoją už mūsų visų teises ir privilegijas. (Politiškas Skelbimas)

RAGINA REMTI CAHILL

Middlesex apskrities distrikto teisininkas Robert F. Bradford ragino piliečius remti leitenantą

Republikonų Susirinkimas

Amerikos Lietuvių Republikonų susirinkimas bus sekmadienio po pietų, spalio 29-tą, 2-trą valandą, Lietuvių Ukėšų Klubu svetainėje, 12 Vernon gatvės. Visi nariai raginami atsilankyti. Bus svarstoma apie suarusimą politišką prakalbą, arba "rally", šeštadienį, lapkričio 4-tą.

E. Montvilaitė, sekretorė

Moterų Klubo Kugelio Vakariene

Moterų Klubas rengia savo metinę kugelio vakariene lapkričio 4-tą, Lietuvių Ukėšų Klubu svetainėje. Vakariene prasidės 6-tą valandą vakare, po vakarienes bus šokiai. Visos draugijos narės malonėkite skaitlingai atsilankyti ir atsivesti kuo daugiausia viešnių ir svečių. Visi bus pilnai patenkinti šiuo parengimu.

Beano Vakarėlis

Šv. Petronėlės pašalpinė draugija rengia Beano Party su užkandžiais spalio (Oct.) 29-tą, 1944 metais, Šv. Kazimiero bažnyčios svetainėje, 4-tą valandą po pietų. Rengėjos kviečia visus ir visas atsilankyti ir praleisti laiką linksmai. O. S.

ders", "I Love Thee" ir Mozart's "Alleluja"; lietuviškai, "Sakė mane šokia"; akompanavo R. Juška. Smuika solo pono Genovaitė Kaneb, savo dalį atliko tikrai artistiška. Žavėjanti muzika ir tinkamas rubas darė malonų, žavėjančių įspūdį; pianu akompanavo p. M. Millerienė. Solo dainavo panelė Santon "Dievuliai" ir angliškai "Italian Street Song", akompanavo ponas Currie. Solo dainavo S. Griška, "Kur Bakužė Samanota", "Mano Močiūtė, Mano Gimtinė", akompanavo R. Juška.

Paskutinė dalis, Didžiojo Vytauto Kantatą išpildė Moterų ir Jaunimo chorai, dalį solo išpildė Suzanne Griška, Moterų kvartetas: ponios R. Pinkus, N. Thompson, M. Zemaitis ir S. Biekša; Vyrų kvartetas: A. Ginkus, Valinskas, S. Kamendulis ir J. Blaveckas. Pianu akompanavo, duetas, R. Juška ir p. Currie iš Bostono. Prirenę ir dirigavo muzikas Juozas Zemaitis. Reikia pažymėti, kad ponas Zemaitis daug laiko ir energijos idėjo rengiant Jubiliejų. Kaip koncerto prirengimas, taip ir kiti darbai atlikti gražioj tvarkoj. Kantata ypatingai sužavėjo publiką ir visi liko pilnai patenkinti. Priklauso didelis kreditas ir chorams, kad dėjo sutartinas pastangas ir savo brangų laiką praktikoms.

Kiti svečiai atsilankė: Kunigai, Valantiejus, Puidokas, Juras, Juškaitis, Mažukna, M.I.C.

Klebonas kun. A. Petraitis davė visiems parapijos nariams tikėtus į koncertą nemokamai. Parapijonai ir svečiai klebonui labai dėkingi.

Klebono pagalbininkai kun. Jonas Bakanas ir kun. Bronius Mažukna, pašventė daug laiko priurušime Jubiliejaus Knygos. Jubiliejinės knygos pagarsinimui rinko: J. Bačinskis, J. Dirsa, V. Parulis, M. Cinsky, adv. Tamulionis, adv. Milleris, A. Thompson, M. Zemaitis, kun. J. Bakanas, kun. B. Mažukna, K. Pauliukonis, M. Pauliukonienė, dr. P. Lankenker.

Jubiliejaus komitetas: Pirm. J. Zemaitis, pagelb. Adv. Milleris, M. Ščiukienė, p. Bačinskienė, raštininkės: Tillie Aukštikalnis ir Amilija Milius, išd. kun. Jonas Bakanas, izdo globėjai: O. Sidabrienė, M. Delionienė ir M. Bruožys. V. L.

OFICIALIS SUVIEKINTAS TUVIŲ AMERIKOS DARTŲ

Kasimir S. Michalicki
15 VERNON STREET
Worcester, Mass.

OFISO VALANDOS
2 iki 4 ir 7 iki 8 val.
Išimant Sekm. ir Šv.

TEL. 5-8562

Pristatomi | Namai
Vietiniai ir Importuoti

Edward Yanover
PACKAGE STORE

Užlaiko Vieskus Alkoh.
Gėrymus, Lietuvių, Vok.
Dėgint, Vyrų ir Mot.
278 MILLBURY GATVĖS
Tel. 2-1111

LAINER CLEANSE

- GERAS DARBAS
- GREITAS PATARNAVIMAS
- ZEMOS KAINOS

Dial 5-5211
73 Green St.

Sanitary Shirt Laundry

SANITARIKA MAJONAI
SKALBYKLĖ
VALYTOJAI IR DAIKŲ
Pilas Skalbtykus Prie
Skalbiam problemų
marškinius, uniformas,
ir virtuosius drabužius
šesnius daktus.
MARLJONA PAUKSTALN
MARLJONA MAJONAI
Darbas Gvarant
Atneškite ir Apsilank
15 KELLEY SQ
WORCESTER, MASS.

Wilben Bottling

P. YESSERLIS
Soda, Ištirbtys, Be
19 Taylor St., Worcester
Tel. 4-5211

Ypatingai išdirbame
ALE ir 16 kitokių

VICTOR PR

Lietuvis General
KONTRAKTORIUS
Atliekam Viskius
Dažytojas - P
15 VIDAUS IR
Tel. 5-5715 ir 4
27 Grand St., Worcester
Lic. No. 888

CHARRON RADIO

ELECTRINIAI
Radio
Pečiai
Planai

20 Trumbull
Worcester, Mass.

TAISYKITE SAVO NAMUS

Elektros Viejų
Dabar Galima
ELEKTRIKOS
PATAISYMAI
IR ĮVEDIMAI

ADOLFAS W.
44 WINDHAM ST.
Worcester 4, Mass.